

Hábmera suohkan
Hamarøy kommune

Frivilligstrategi
Hábmera suohkan-Hamarøy kommune
2026-2031

«Mange bekker små gjør en stor å»

Innhold

1.	Hvorfor en frivilligstrategi?	3
2.	Visjon.....	3
3.	Definisjoner og prinsipper.....	3
4.	Gjeldende planverk.....	4
	Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2033	4
	Kommunedelplan oppvekst	5
5.	Utfordringer og muligheter.....	5
6.	Hamarøy Frivilligsentral	5
7.	Frivillighet i beredskap og kriser	6
8.	Mål	6
9.	Strategier.....	6
10.	Tiltaksdel.....	7

1. Hvorfor en frivilligstrategi?

En mangfoldig og levende frivillig sektor er avgjørende for et godt lokalsamfunn. Frivilligheten skaper fellesskap, kulturformidling, aktivitet, beredskap og opplevelser som styrker folkehelsen og livskvaliteten for innbyggerne.

Strategien skal styrke samspillet mellom kommunen og frivillig sektor, og være et styringsdokument som gir tydelige rammer og økt forutsigbarhet for begge parter.

Frivillighetsstrategien vedtas av kommunestyret i Hábmera suohkan-Hamarøy kommune, og gjelder for perioden 2026–2031.

2. Visjon

Hábmera suohkan – Hamarøy kommune skal ha en sterk og mangfoldig frivillig sektor som aktivt støttes av det offentlige.

3. Definisjoner og prinsipper

Frivillighet defineres som ulønnet innsats utenfor egen familie i en organisert eller avtalt sammenheng, som forutsetter aktiv deltakelse.

Hábmera suohkan – Hamarøy kommune inngår i forvaltningsområdet for samiske språk. Dette innebærer at samisk språk og samiske hensyn skal ivaretas i kommunal planlegging, politikktutforming og beslutningsprosesser, i tråd med sameloven og annet relevant regelverk.

Følgende prinsipper ligger til grunn for Hábmera suohkan-Hamarøy kommunes frivilligstrategi:

- **Roller:** Frivilligheten skal berike, ikke erstatte, offentlige tjenester
- **Verdi:** Kommunen anerkjenner frivillighetens betydning som samfunnsbygger
- **Medvirkning:** Kommunen skal legge til rette for åpen, konstruktiv dialog
- **Aktivitet:** Frivilligheten skal vokse fram nedenfra, uavhengig av politisk styring
- **Forenkling:** Det skal være enkelt å være frivillig i Hamarøy
- **Selvstendighet:** Anerkjennelse frivilligheten som en viktig, fri og uavhengig samfunnsaktør

Strategien legger også til grunn – og støtter opp om - følgende av FNs bærekraftsmål:

- **God helse og livskvalitet:** Aktiv deltakelse i frivillig arbeid styrker folkehelse
- **Mindre ulikhet:** Alle kan bidra på egne premisser og med egne ressurser
- **Samarbeid for å nå målene:** Samhandling mellom kommune og frivilligheten er avgjørende

4. Gjeldende planverk

Hábmera suohkan-Hamarøy kommune har vedtatt overordnede planer og styringsverktøy som ligger til grunn for kommunens frivilligstrategi. Deriblant kommuneplanens samfunnsdel, kommunedelplan for oppvekst og kommunens beredskapsplan.

Kommuneplanens samfunnsdel 2022-2033

I kommuneplanens samfunnsdel, vedtatt av kommunestyret 08.09.2022, er frivilligheten bredt omtalt og spiller samtidig en viktig rolle i måloppnåelsen av mål og delmål. Frivilligheten i kommunen pekes blant annet på som en særskilt styrke og premiss i sammenheng med kommunens muligheter for positiv vekst og utvikling. Frivilligheten er sektoroverskridende og omtales i flere av samfunnsdelens delmål.

Kapittel 8: God helse og livskvalitet

- Organisert frivillighet som strategi for å bygge kapasitet i omsorgstrappen slik at flere kan bo hjemme lengre.
- Styrke frivilligheten i sosialt, kulturelt og idrettslig arbeids som tiltak for å styrke folkehelsen.
- Samarbeide med frivillige for å etablere møtesteder og aktivitetstilbud til utsatte grupper.

Kapittel 9: Kultur

Satsningen på kultur er blant annet begrunnet med at frivilligheten har en sentral rolle i å skape gode aktiviteter for alle og utgjør en viktig forskjell på mange samfunnsområder. Å stimulere til frivillige aktiviteter er en hovedstrategi.

Frivilligheten spiller en sentral rolle i å nå det overordnede politiske målet om at Hábméra suohkan-Hamarøy kommune skal være en foregangskommune i kulturfeltet.

I dette ligger blant annet at frivilligheten skal være en fri og uavhengig sektor som skaper engasjement på egne premisser.

Frivillighetssentralen skal fortsatt være viktig i kommunens kultur- og tilretteleggingsarbeid.

Kapittelet inneholder et delmål om «**frivilligheten som motor i samskapningen**», og innebærer:

- Inkludering og integrering skal styrkes gjennom å legge til rette for arrangementer for alle.
- Gi unge mennesker roller i ledelse av kultur, foreninger og arrangementer.

Innen idrett og friluftsliv er frivilligheten også betydelig vektlagt:

- Kommune skal være tilrettelegger og ressursbank for det frivillige kultur- og idretts- og friluftsliv.

Kapittel 12: Mangfold og likeverd

Under delmål «**Universelt utformet samfunn**» er det vedtatt at Hábméra suohkan-Hamarøy kommune skal samarbeide med frivilligheten for å styrke tilbudet til personer med funksjonsnedsettelse.

I delmål «**Utenforskap vs inkludering**» er det vedtatt at kommunen skal arbeide mot ensomhet ved å skape møteplasser, arrangementer og støtte frivillige organisasjoner.

Kapittel 14: Andre plantema

I underkapittel «**Samfunnssikkerhet**» inkluderes frivillige organisasjoner som samhandlingspartner i arbeidet med delmålet «**god kompetanse og kapasitet i krisehåndtering**»

Kommunedelplan oppvekst

Også i oppvekstplanen spiller frivilligheten en viktig rolle i både planens overordnede hensyn til «barns beste», men også i delmål og strategier i arbeidet med hovedsatsningene.

Planen vier et eget delmål til «samhandling med frivillige lag og foreninger», der det blant annet heter:

- Det skal utredes og vedtas en frivilligstrategi
- Sikre tilrettelagte lokaler for frivillige lag og foreninger
- Frivilligsentralen skal være et kompetansesenter og bidra til nettverksbygging for frivilligheten

5. utfordringer og muligheter

En omfattende kartlegging bestilt av Frivillig Norge i 2025 viser følgende utfordringer for frivillige organisasjoner og frivilligsentraler på landsbasis:

- Manglende rekruttering til frivilligheten – spesielt blant unge
- Behov for økt kompetanse og veiledning i styrearbeid
- Kapasitetsutfordringer i små lag og foreninger
- Behov for flere tilgjengelige, egnede og rimelige lokaler

I Håbmer-Hamarøy har vi imidlertid et godt utgangspunkt for strategisk arbeid med frivillighet, med en sterk og omfangsrik frivillig sektor med rundt 100 registrerte lag og foreninger, inkludert undergrupper. Utover dette pågår det året rundt frivillig arbeid til glede for Hamarøy-samfunnet i liten og stor skala.

6. Hamarøy Frivilligsentral

På overordnet nivå legger Håbmera suohkan-Hamarøy kommune til rette for organisering, koordinering og oppfølging av frivilligheten gjennom Hamarøy Frivilligsentral. Kommunen søker hvert år og mottar statlig tilskudd til drift av frivilligsentralen.

Utover dette dekker kommunen kostnader for drift utover det nasjonale tilskuddet, stiller lokaler til rådighet og har arbeidsgiveransvar for daglig leder.

Frivilligsentralens virksomhet vedtas av til enhver tid sittende styre, som velges i tråd med retningslinjene for frivilligsentralen. Kommunen velger to styremedlemmer og to varamedlemmer etter politisk vedtak.

Samtidig har kommunen følgende forventninger til Hamarøy Frivilligsentral:

- En dør inn: Frivilligsentralen er et fast og tilgjengelig kontaktpunkt for frivilligheten
- Tilgjengeliggjøring av oppdatert digital oversikt over lag og foreninger
- Organisering og koordinering av den årlige TV-aksjonen
- Utdeling av årlig frivillighetspris med styret som jury
- Deltakelse i årlig samhandlingsmøte mellom kommunen og styret i frivilligsentralen om avtalen og samarbeid

7. Frivillighet i beredskap og kriser

Norge og Hábmera suohkan-Hamarøy kommune befinner seg i en farligere og mer uforutsigbar verden som følger av nåværende sikkerhetspolitiske situasjon, teknologisk utvikling og andre geopolitiske utviklingstrekk. I totalberedskapsmeldingen (Meld. St. 9 2024–2025) heter det at *Kommunene* skal sørge for trygghet i lokalsamfunnet, og utgjør en viktig del av grunnberedskapen i landet. Krise og krig vil kunne utfordre kommunenes mulighet til å opprettholde grunnleggende tjenester for befolkningen.

Denne utviklingen og kompleksiteten i trusselbildet krever et mer årvåkent og mer motstandsdyktig sivilt samfunn, ifølge regjeringen. Befolkningen, frivillige organisasjoner, privat næringsliv, og lokale, regionale og statlige myndigheter må i større grad ta inn over seg at sikkerhet og beredskap er noe vi alle må ta ansvar for og bidra til, understrekes det.

Et trygt og robust lokalsamfunn forutsetter godt samarbeid mellom kommune, beredskapsaktører, næringsliv og frivillighet. Frivillige organisasjoner styrker kommunens beredskapsevne og er viktige både som beredskapsressurser og beredskapsaktører. Frivilligheten styrker kommunens totale beredskapsevne gjennom god lokal kunnskap og rask mobiliseringsevne.

Frivillighetens rolle i beredskap knyttes også til egenberedskap, folkehelse, kultur, sosial støtte, omsorg i sårbare situasjoner og langsiktig samfunnsberedskap.

8. Mål

Styrke samspillet mellom kommunen og frivillig sektor

Skape forutsigbare rammer for dialog, samhandling og tillitt

Legge til rette for frivillighet som bidrar til fellesskap, idrett og kultur, god folkehelse og beredskapsevne

Bidra til en sterk, kompetent og uavhengig frivillig sektor

9. Strategier

Hábmera suohkan-Hamarøy kommune har følgende strategier for å nå målene:

- Styrke samspillet mellom kommunen og frivillige organisasjoner

- Formalisere avtaler og forventninger mellom kommunen og frivillig sektor, herunder krav til inkludering og bevissthet rundt utenforskap
- Bidra til rekruttering til frivilligheten, med særlig blikk på unge og tilflyttere
- Innlemme frivilligheten i arbeid med folkehelse, kultur og beredskap
- Inkludere og innarbeide frivillige ressurser i kommunens beredskapsplanverk
- Formalisere samarbeid med frivillige organisasjoner
- Legge til rette for opplæring, kompetanseheving og trygghet for frivillige i beredskapsarbeid
- Sørgje for koordinert og forsvarlig bruk av frivillig innsats i kriser

10. Tiltaksdel

- Revidere retningslinjene for tilskudd til kultur og idrett, samt prosjektmidler kultur, med forventning om at lag og foreninger som tildeles økonomisk støtte tar hensyn til inkludering og utenforskap
- Inngå gjensidige beredskapsavtaler mellom kommunen og aktuelle frivillige aktører
- Inngå skriftlige avtaler med frivillige organisasjoner som ønsker å bidra i samfunnsoppgaver
- Utrede og vurdere økonomiske insentiver for samfunnshus, bygg og lignende som eies og brukes av frivilligheten
- Oppfordre samtlige tettsteder til å formalisere egen organisering som frivillige organisasjoner, lokalutvalg eller lignende og ta en sentral rolle i samhandlingen med kommunen
- Kommunen skal tilstrebe å ha lokaler til rådighet for frivilligheten på ettermiddags- og kveldstid
- Utvikle møteplasser for språkpraksis, integrering og kulturutveksling
- Inngå avtale med frivilligsentralen om koordinering av beredskapsinnsatsen mellom frivilligheten og kommunens kriseledelse. Herunder drift av et mottak for frivillige som ønsker å bidra i ad-hoc gitte situasjoner
- Gjennomføre og videreføre Bli med-dagen som tiltak for inkludering og involvering av tilflyttere, samt som arena for rekruttering for frivillige lag og foreninger
- Oppfordre til gjennomføring av kurs og øvrige kompetansehevende tiltak, særlig innen styrearbeid og digital kompetanse

Relevante lenker:

- Kartlegging av regionale organisasjoner og frivilligsentraler i Nordland fylkeskommune 2025. Utfordringer, muligheter og samarbeid.
https://www.nfk.no/_f/p1/i21836740-ab3b-40a5-b8a5-f112574d6ce6/kartlegging-av-regionale-organisasjoner-og-frivilligsentraler-i-nordland-2025.pdf
- KS og Norge Frivillighet Norge, Samhandlingsplattform
https://www.ks.no/contentassets/d19abaf4f3df4625bdbf455d8f836703/Samarbeidsplattform_Signert.pdf
- Den statlege frivilligheitspolitikken
Meld. St. 10 (2018–2019) Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-10-20182019/id2621384/>
- Totalberedskapsmeldingen – Forberedt på kriser og krig
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-9-20242025/id3082364/?ch=1>